

Ne smije se dopustiti manipuliranje povijesnim činjenicama kojima se danas nastoji zatrovati ponajprije mlađe generacije - poručili su govornici na komemorativnom skupu i pozvali na nepodijeljenu posvećenost države i društva u iznošenju pune istine o uzrocima, razmjerama i posljedicama zločina koji su se događali od Velebita do Paga

U organizaciji Srpskog narodnog vijeća, Koordinacije židovskih općina RH, Saveza antifašističkih boraca i antifašista Republike Hrvatske i Eparhije gornjo-karlovačke, obiježen je Dan sjećanja na Jadovno 1941. godine kod Šaranove jame na Velebitu, prvog masovnog gubišta u tzv. Nezavisnoj državi Hrvatskoj. Bila je to deseta zaredom komemoracija žrtvama ustaškog koncentracijskog logora. Međutim, po prvi put je „uredovala“ policija. Policijski djelatnici iz Policijske uprave ličko-senjske zaustavljali su autobuse sudionika komemoracije i snimali ih svakog pojedinačno, što je sasvim neuobičajeno. „Jer nije riječ ni o navijačima, ni o huliganima, ni o ljudima koji su ovih godina na bilo koji način pokazivali na tom mjestu bilo koji oblik nasilnog ponašanja, slali nasilne poruke, bilo verbalno ili neverbalno, i iskazivali znakove da bi mogli biti sigurnosna prijetnja na samome skupu“, komentirao je Milorad Pupovac, predsjednik SNV-a, zatečen postupcima policije koja je kod sudionika komemorativnog skupa izazvala nelagodu i negodovanje.

Položeni su vijenci i zapaljane svijeće brojnih delegacija kod spomenika (obnovljenog prije nekoliko godina). U ime Vlade RH vijenac je položila premijerova izaslanica Nevenka Benić, u ime Vlade Republike Srbije Ivan Bošnjak. Vijence su položili i izaslanstva organizatora, Aleksandar Tolnauer, predsjednik Savjeta za nacionalne manjine, Veljko Kajtazi, saborski zastupnik, Nikola Lalić, ličko-senjski dožupan, Luciano Prelević u ime Koordinacije židovskih općina, Đorđe Mihovilović iz Javne ustanove spomen-područja Jasenovac, delegacija Šeste ličke proleterske divizije „Nikola Tesla“ iz Beograda...

Ne smije se dopustiti manipuliranje povijesnim činjenicama kojima se danas nastoji zatrovati ponajprije mlađe generacije - poručili su govornici na komemorativnom skupu i pozvali na nepodijeljenu posvećenost države i društva u iznošenju pune istine o uzrocima, razmjerama i posljedicama zločina koji su se događali u logorskom sustavu Gospić-Jadovno-Pag, kada su od travnja do kolovoza 1941., ubijane te u jame ili u more pobacane tisuće Židova, Roma, Srba i Hrvata koji su bili nepoćudni režimu NDH.

FRANJO HABULIN, predsjednik SABA RH, među inim je rekao: „Ovdje smo kako bismo istaknuli povijesnu istinu o ovom stratištu, to je naša dužnost i obaveza kako mrak povijesnog revizionizma ne bi prekrrio istinu o ovom i drugim mjestima stradanja nevinih ljudi. Ekstremna desnica se ponaša kao da je u Drugom svjetskom ratu pobijedio fašizam, odnosno Hitler, Mussolini i Pavelić. To samo pokazuje da su još uvijek izgubljeni u vremenu i prostoru. U širokom luku zaobilaze istinu o zločinima koje je počinio ustaški režim. Ako se i spomenu zločini, onda je to krajnje izrelativizirano“. OGNJEN KRAUS, predsjednik Koordinacije židovskih općina, istaknuo je: „Želimo da puna istina o žrtvama dopre do javnosti i do mladih koji ne znaju ništa o njima. Želimo da se otvoreno kaže da je NDH bila zločinačka tvorevina, jer grupe i pojedinci to negiraju. Na primjer, prije nekoliko dana predsjednica Kolinda Grabar-Kitarović je primila Hrvatski obredni zdruk Jazovka. U Hrvatskoj već godinama postoje grupe koje se trude relativizirati zločine. Oni tvrde da su komunistički zločini bili gori. Za njih je Dan oslobođenja Zagreba dan okupacije. Zločine treba razlikovati, a ne izjednačavati, ali ih sve treba osuditi. Želimo da se zna tko je bio žrtva, a tko krvnik“.

MILORAD PUPOVAC, predsjednik SNV-a, kazao je da nas vrijeđa ploča „Dobrodošli u Jadovno“ koja stoji na ulazu u spomen područje, jer „ona podsjeća na oznake koje su naši preci nosili na odjeći nakon uspostave NDH. Nema nikog tko će reći da toj ploči ovdje nije mjesto. Neka čuju to predstavnici vlasti ove županije i one crkve kojima to ne smeta i kojima ne smeta što nisu ovdje s nama otkako se sjećamo žrtava. Neka čuju ono što je rekao Kraus, da je dva puta ploča na Pagu u uvali Slana bačena u more. Ovdje se treba zapitati: ima li zemlje u Europi u kojoj je to moguće? Ima li zemlje čiji premijer nakon što pošalje vijenac na Sutjesku u pojedinim medijima biva nazivan ubojicom Hrvatske“.

Logor Jadovno formiran je 25. lipnja a likvidiran je 21. kolovoza 1941. godine, kad je fašistička Italija na tom području preuzela vlast. Kako navodi dr. Đuro Zatezalo, povjesničar u dvotomnoj studiji „Jadovno“ (dosad najtemeljitiije istraživačko djelo o logoru), ubijeno je u njemu 42.123 osoba, dovedenih s područja cijele NDH. Posljednjih 2.123 zatočenika Jadovnog ustaše nisu uspjele ubiti, u tome ih je spriječila talijanska vojska. Na brzinu su transportirani u ustaški logor Jastrebarsko, tamo je 200 pobijeno, ostali su otpremljeni u tek osnovani logor Jasenovac.

Bojan **Mirosavljev**